

УДК 339.9 (075)

Бузинар Б.А.,* Сорока І.Й.**

ЗМІНА АКЦЕНТІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ВІД РОМАНТИЗМУ ДО ВИВАЖЕНОГО ПРАГМАТИЗМУ

Впродовж майже всіх років незалежності поняття «Євроінтеграція» в устах наших можновладців та їхньої обслуги з наукового середовища означало виключно членство України в ЄС. Після розчарування в ідеях комунізму, розвалу всіх скреп і підвалин радянської моделі постало завдання формулювання нової ідеї і цілі подальшого розвитку країни. На початку 90-х ми мали перед очима квітучий Західний світ, який різко контрастував з плачевним станом речей в Україні. Саме тоді і був створений новий європейський контрміф, творці якого виходили з того, що європейська ідея, європейський проект є сформованим, органічним, цілісним утворенням до якого нам слід приєднатися, включитися, стати його членом. Це була романтична, хибна позиція. Не бралася до уваги та обставина, що майже два століття в Європі точилися дискусії, йшла гостра боротьба за соціальну справедливість в ході європейських революцій, спустошливих війн поки мрія про об'єднання Європи стала політичним проектом, який, в загальних рисах, був реалізований на початку другої половини ХХ ст., тобто зовсім недавно з точки зору історичного часу і ми не надто відстали, якщо врахувати те, що процес формування європейського проекту відбувається і нині, оскільки первісна його форма не відповідає новим реаліям і виявилася гостро конфліктною (конституційна криза, активізація націоналістичних сил під впливом світової фінансової кризи тощо). В цих умовах Євросоюз відмовився від подальшого розширення і зосередився на внутрішньому процесі формування його нової моделі розвитку з більш зрілими, розвиненими і менш конфліктними інститутами колективного управління.

В такій ситуації Україні потрібно відійти з позицій принизливого дитячого пієтету перед Європою, випрошування членства в цій організації, на позиції відстоювання свого бачення моделі євроінтеграції, яка б врахувала специфіку української економіки, перспективи її модернізації з тим, щоб євроінтеграція не обернулася для нас незворотними втратами, як це мало місце зі вступом до СОТ.

Рух у цьому напрямку розпочала нова урядова адміністрація, яка вибудовує нову систему координат керуючись принципом - робити те, що можливо реально зробити сьогодні в інтересах взаємної вигоди. Це єдино вірний, виважений і прагматичний підхід: не відкидати заделегідь ніяких варіантів, вигідних Україні сьогодні з точки зору її національних інтересів.

В такій системі координат знімається протиріччя між західним і східним векторами інтегрування України у світовий економічний простір. Прагматизм України, в цілому, вітається і Євросоюзом, і Росією. У ЄС з'являється можливість перевести євроінтеграційні прагнення нашого політикуму у площину реальних конкретних дій і дозволяє позбутися української псевдоінтеграційної риторики, яка вже давно стала всім обтяжливою у Єв-

* кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Українського державного університету фінансів і міжнародної торгівлі

** старший викладач кафедри технологій управління Національного університету «Львівська політехніка»

росоюзі. Росія ж отримує союзника у переговорному процесі з ЄС зі створення спільного економічного простору, а також відкривається можливість для України відновлення переговорного процесу з питань участі України в Єдиному економічному просторі (ЄЕП) трьох країн – Росії, Білорусії та Казахстану.

Сьогодні питання участі України в ЄЕП- це питання її цивілізаційного вибору . ЄЕП за своєю економічною суттю є Митним союзом з перспективою руху у напрямку глибокої економічної інтеграції . Створення Митного союзу є першим етапом і важливою ознакою наявності між його учасниками стратегічного партнерства. Стратегічне партнерство – це процес, в основі якого лежать не лише комерційні інтереси, не разові вигоди (що є характерним для відносин з будь-якими країнами), а цивілізаційні цінності: спільність історії, економіки, мови, культури, світогляду і віросповідання, спільність моральних цінностей, захист і збереження яких, в умовах протистояння англосаксонської, слов'янської та інших цивілізацій, можливі за наявності економічного і військово - політичного базису

Стратегічне партнерство, таким чином, категорія високого ідеологічного рівня, але і на рівні побутових потреб, платоспроможності населення України життя постійно повертає українську економіку в природне лоно інтеграції з країнами пострадянського простору і , перш за все, з Росією. Всі локомотиви зростання національної економіки - хіміко-металургійний, агропромисловий і машинобудівний комплекси жорстко пов'язані з російською - чи то сировинною базою, чи то ринком збуту, чи то кооперацією виробництва, що складалася віками.

Спроби відгородитися від Росії в умовах, коли в ціні техніки , що виробляється в Україні половина припадає на російські комплектуючі, прирікають українську економіку на подальшу деградацію, занепад. Не секрет, що ЄС дуже прагматичний у відношенні до України і розглядає її скоріше як ресурсну базу, сировинний придаток і ринок збуту своєї готової продукції і вкрай неохоче дозволяє запозичувати свої високі технології. Це об'єктивна реальність. За таких реалій не відкидаючи необхідності формування тісних відносин з ЄС, не припиняти роботи з реформування економіки і соціального життя за європейськими стандартами, не переглядаючи європейської мети руху України, нам потрібно докорінно змінити технологію її досягнення, вирішити ключове стратегічне завдання: стати сучасною країною – конкурентоспроможною нацією, державою. Україна ніколи не інтегрується в Європу до тих пір, поки не проведе внутрішню модернізацію не лише економіки, але й соціальних і політичних інститутів. А ключ для вирішення цього доленосного завдання сьогодні лежить на східному напрямку української політики.

Східний інтеграційний вектор України передбачає: по-перше, повернення в процеси економічної інтеграції на пострадянському просторі, включаючи участь у Митному союзі в рамках ЄврАзЕС; по-друге, активізацію і нарощування повноцінного співробітництва з країнами Азійсько- Тихоокеанського регіону, які демонструють хорошу динаміку зростання, країнами Латинської Америки, арабським світом. Використовуючи своє вигідне гео економічне розташування, транзитні переваги, маючи інтелектуальний потенціал, Україна може стати для багатьох східних країн полем для фінансових і торгових операцій з ЄС і пострадянськими країнами. Ще раз слід наголосити, що найбільш близькими і перевіреними партнерами України є країни пострадянського простору.

На першому етапі відновлення всебічного співробітництва з пострадянськими країнами дозволяє швидко вдихнути життя в підірвану кризою українську економіку, задіяти виробничі потужності, що стоять, створити додаткові робочі місця , створити нові і відновити втрачені канали виробничої кооперації, розширити сировинну базу, активізувати внутрішній попит, разом протистояти зовнішнім економічним загрозам і викликам.